

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 28.04.1963, sp. zn. 10 Tz 20/63, ECLI:CZ:NS:1963:10.TZ.20.1963.1

Číslo: 5/1964

Právní věta: Podmínečný odklad trestu odňatia slobody (§ 24 odst. 1 tr. zák. z r. 1950) v dôsledku prijatia záruky spol. organ. za prevýchovu obžalovaného nie je možný. Možnosť odložiť výkon trestu odňatia slobody v takom prípade je takou okolnosťou, ktorá sama o sebe postačuje na to, aby zistený skutok obžalovaného, ktorého sa dopustil za účinnosti tr. zákona z r. 1950, bol v zmysle § 16 odst. 1 tr. zák. posúdený podľa tr. zák. účinného od 1. 1. 1962 (zákon č. 140/1961 Sb., ktorý v § 58 odst. 1 písm. b) podmínečne odložiť výkon trestu odňatia slobody na takúto záruku umožňuje. I keď v § 58 odst. 1 písm. b) tr. zák. nie je stanovené, aké vlastnosti musí mať obžalovaný k tomu, aby bolo možné u neho podmínečne odložiť výkon trestu odňatia slobody na záruku spol. organ., nezbavuje to povinnosti súd, aby osobné vlastnosti obžal. zisťoval, túto je možné uplatňovať v súdnej praxi iba u takých páchatelov, u ktorých ide len o také narušenie, ktoré je možné odstrániť pomocou tej spol. organ., ktorá záruku ponúkla.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 28.04.1963

Spisová značka: 10 Tz 20/63

Číslo rozhodnutí: 5

Číslo sešitu: 1-2

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Trest odnětí svobody podmíněný

Předpisy: 140/1961 Sb. § 58

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Okresný súd v Poprade uznal obžalovaného vinným trestnými činmi násilia na verejnom činiteľovi podľa § 177 odst. 1 písm. a), urážky verejného činiteľa podľa § 180 a opilstva podľa § 187 odst. 2 tr. zák. z r. 1950 a zato mu podľa § 177 odst. 1, § 22 odst. 1 tr. zák. z r. 1950 uložil trest 7 mesiacov odňatia slobody, ktorého výkon bol podľa § 24 odst. 1 tr. zák. z r. 1950 na záruku JRD v Štrbe podmínečne odložený na skúšobný čas 2 rokov. Súčasne bol vyslovený zákaz riadiť motorové vozidlá na čas 3 rokov.

Na sťažnosť pre porušenie zákona Najvyšší súd napadnutý rozsudok zrušil vo výroku o vine trestným činom násilia na verejnom činiteľovi podľa § 177 odst. 1 písm. a) tr. zák. z r. 1950 a v celom výroku o treste a vec vrátil okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

Z odôvodnenia:

Sťažnosťou pre porušenie zákona podanou 28. februára 1963 napadol generálny prokurátor uvedený rozsudok okresného súdu, ktorý sa stal právoplatným 19. septembra 1962 preto, že okresný súd v rozpore so zákonom uložil obžalovanému podmienený trest odňatia slobody, lebo vzhľadom na jeho predchádzajúce odsúdenie a na to, že trestný čin spáchal v skúšobnom čase určenom pri podmienenom prepustení z výkonu trestu, ako aj na všetky okolnosti súdených trestných činov, neboli dané zákonné podmienky na uloženie podmieneného trestu odňatia slobody. Preto uložený trest je v zrejmom nepomere k pomerom obžalovaného. Súčasne navrhol nápravu chybného rozhodnutia.

Podľa zistenia okresného súdu obžalovaný spáchal uvedené trestné činy tak, že 18. a 19. októbra 1961 jazdil na trase Štrba - Poprad - Starý Smokovec s motorovým vozidlom v opilom stave a keď 19. októbra 1961 bol v Štrbe zadržaný orgánmi VB a vyzvaný, aby v takom stave v jazde nepokračoval a podrobil sa skúške krve na alkohol, výzve sa vzoprel, hrubým spôsobom orgánom VB nadával a podporúčikovi VB spôsobil dokonca aj menšie zranenie.

Toto skutkové zistenie je správne, lebo sa opiera o výsledky vykonaného dokazovania, ako aj doznanie sa obžalovaného. Pokiaľ potom toto konanie bolo posúdené ako trestný čin urážky verejného činiteľa podľa § 187 odst. 2 tr. zák. z r. 1950, nemožno ani v tomto smere rozhodnutiu súdu nič vytýkať.

Naproti tomu ale okresný súd porušil zákon, keď násilné konanie obžalovaného, ktoré vykonal proti príslušníkovi verejnej bezpečnosti posúdil podľa § 177 odst. 1 písm. a) tr. zák. z r. 1950.

Okresný súd konal o obžalobe pre uvedený skutok podanej hlavne pojednávania 28. augusta 1962, teda už za účinnosti nového trestného zákona. Podľa § 16 odst. 1 tr. zák. trestnosť činu sa má posúdiť síce podľa zákona účinného v čase spáchania trestného činu, ale len vtedy, ak neskorší zákon nie je pre páchatela priaznivejší. Pri porovnaní trestnej sadzby § 177 odst. 1 tr. zák. z r. 1950 s trestnou sadzbou pre ten istý čin v § 155 odst. 1 tr. zák. predpísanom treba zistiť, že kým starý zákon v uvedenom ustanovení určoval trest odňatia slobody až na 5 rokov, nový trestný zákon predpisuje uloženie trestu odňatia sloboda len do 3 rokov. Preto je nepochybné, vzhľadom na ustanovenie § 16 odst. 1 tr. zák. že mal okresný súd tento čin obžalovaného posúdiť podľa § 155 odst. 1 tr. zák. a nie ako sa stalo podľa § 177 odst. 12 písm. a) tr. zák. z r. 1950.

Keby okresný súd takto postupoval, vyvaroval by sa ďalšieho závažného pochybenia. Keď okresný súd posúdil i skutok zakladajúci trestný čin násilia na verejnom činiteľovi podľa ustanovenia tr. zák. z r. 1950, musel pri výmere trestu tiež použiť ustanovenia obecnej časti tohto zákona. Trestný zákon z r. 1950 nepozná ustanovenie, podľa ktorého by bolo možné podmienenčne odložiť výkon trestu odňatia slobody z dôvodov prijatia záruky spoločenskej organizácie. Podľa § 24 odst. 1 tr. zák. z r. 1950 súd podmienenčne odloží výkon trestu odňatia slobody neprevyšujúceho dva roky, ak je vzhľadom na predchádzajúci život páchatela a okolnosti prípadu dôvodne toho názoru, že účel trestu sa dosiahne i bez jeho výkonu. Napriek tomuto zneniu ustanovenia § 24 odst. 1 tr. zák. z r. 1950, okresný súd podmienenčne odložil obžalovanému výkon trestu odňatia slobody z dôvodov prijatia záruky JRD v Štrbe. V odôvodnení rozsudku sa doslova uvádza: „Okresný súd prijal záruku JRD v Štrbe nad obžalovaným, pretože sa presvedčil, že na JRD je vyspelý kolektív, ktorý je schopný prevychovať obžalovaného, v dôsledku čoho menovanému výkon uloženého trestu odňatia slobody odložil.“ Z toho teda vyplýva, že okresný súd podmienenčne odložil výkon uloženého trestu odňatia slobody u obžalovaného z dôvodov, ktoré trestný zákon z r. 1950 nepozná.

Keď okresný súd dospel k záveru, že na záruku JRD je možné vysloviť, že sa výkon uloženého trestu odňatia slobody u obžalovaného podmienenčne odkladá, potom už z toho dôvodu mal kvalifikovať zistený skutok ako trestný čin útokov proti verejnému činiteľovi podľa § 58 odst. 1 písm. b) tr. zák., podľa ktorého je možné podmienenčne odsúdenie na záruku spoločenskej organizácie.

Bolo proto treba napadnutý rozsudok zrušiť vo výroku o vine trestným činom násilia na verejnom činiteľovi podľa § 177 odst. 1 písm. a) tr. zák. z roku 1950 a v celom výroku o treste a vec vrátiť Okresnému súdu v Poprade na nové prejednanie a rozhodnutie pri ktorom bude viazaný právny názorom, ktorý Najvyšší súd v tomto rozsudku vyslovil.

Pri novom rozhodovaní dotyčne trestu u obžalovaného bude musieť okresný súd sa starostlivo zaoberať tým, či vôbec sú u neho dané podmienky na podmiennečné odsúdenie.

Podľa § 58 odst. 1 písm. b) tr. zák. súd podmiennečne odloží výkon trestu odňatia slobody neprevyšujúceho dva roky, ak prijme záruku a keď vzhľadom na výchovnú silu kolektívu má dôvodne za to, že účelu trestu bude dosiahnuté i bez jeho výkonu. I keď v tomto ustanovení nie je výslovne uvedené, aký musí byť predchádzajúci život páchatela, aby bolo možné prijať ponúknutú záruku a podmiennečne výkon uloženého trestu odložiť, neznamená to, že súd pri úvahách o použití tohoto ustanovenia môže povahu predchádzajúceho života páchatela pominúť. Naopak k záveru o tom, že vzhľadom na výchovnú silu kolektívu je možné dosiahnuť nápravu páchatela i bez výkonu trestu je možné dôjsť len za podmienky správneho zhodnotenia predchádzajúceho života páchatela. Keby totiž súd zistil, že v osobe páchatela ide napríklad o niekoľkonásobného recidivistu, ktorý bol v minulosti už odsúdený a na nepodmiennečný trest odňatia slobody a napriek tomu sa nenapravil a znovu spáchal trestný čin, ktorý ukazuje na to, že neprejavil snahu po náprave ani vo výkone trestu odňatia slobody, potom i napriek tomu, že mu bol uložený trest odňatia slobody do dvoch rokov a spoločenská organizácia ponúkla za nápravu takéhoto páchatela záruku na prevýchovu nemožno takúto záruku prijať a páchatelovi výkon uloženého trestu odňatia slobody podmiennečne odložiť.

Len po dôkladnom zhodnotení všetkých hľadísk bude možné správne v súlade so zákonom dotyčne viny ako aj trestu u obžalovaného rozhodnúť.